

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Tomáše Blažka a Mgr. Heleny Konečné ve věci

žalobce: V. L.

proti

žalovanému: Městský úřad Dvůr Králové nad Labem

náměstí T. G. Masaryka 38, 544 17 Dvůr Králové nad Labem

v řízení o žalobě proti opatření žalovaného ze dne 8. 8. 2022

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce učinil dne 16. 10. 2024 podání, které nazval jako „Žaloba proti opatření MěÚ, odboru OEMM, z 8. 8. 2022, bez čj.“. Ve svém podání uvedl, že bydlí v domě čp. XC v místní části xx a že jediný příjezd k domu je po místní komunikaci p. p. č. XA v k. ú. xx. Kolem r. 2015 koupil dům na počátku cesty R. Š., který bez stavebního povolení započal s jeho přestavbou, demolicí a přístavbou a odpad ze stavby odváží na cestu, kde postupně zabral cca 40 m² a zúžil cestu o jeden jízdní pruh. Žalobce uvedl, že od roku 2021 usiluje na různých odborech MěÚ o odstranění překážek provozu, avšak dne 8. 8. 2022 úřednice jmenovanému skládku povolily. Kopii zápisu žalobce získal po průtazích až v červnu 2024. K žalobě přiložil listinu nazvanou Zápis z jednání a uvedl, že v něm schází číslo spisu, číslo jednací dokumentu a podpisy účastníků. Dokument je dle jeho názoru zmatečný, neboť je označen jako zápis, závěrem jednání je však dohoda o povolení skládky, přestože má město pravidla pro užívání veřejného prostranství. Úřednice OEMM se tak dle žalobce dopustily překročení a zneužití pravomoci úřední osoby a sjednávání neoprávněných výhod. Přesto, že je dohoda zjevně neplatná, umožňuje panu Š. bezdůvodné dlouhodobé a bezplatné užívání veřejného prostranství, navíc frekventované cesty k osmi nemovitostem, jejichž obyvatelům a dopravní obsluze ztěžuje průjezd.
2. Žalobce dále ve svém podání uvedl, že jeho oznámení ze dne 17. 4. 2023 o skládce jako přestupku proti majetku bylo dne 16. 10. 2023 ze stejného důvodu odloženo. Se stížností a žádostí na zrušení dohody o užívání pozemku a odstranění překážek z cesty se pak obrátil i na tajemníka a zastupitelstvo města, avšak k nápravě nedošlo. V činnosti úřadu žalobce spatřuje liknavost, nečinnost a neplnění povinností, ale i zneužití pravomoci úřední osoby.
3. Krajský soud vyzval žalobce usnesením ze dne 29. 10. 2024, čj. 3 Na 58/2024-18, k odstranění vad podání, neboť jeho podání neodpovídalo požadavkům ustanovení § 37

odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „s. ř. s.“), a nebylo ani zřejmé, o jaký typ žaloby se má jednat. Žalobce byl proto vyzván i k upřesnění, zda žalobou ze dne 16. 10. 2024 míní podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 a násl. s. ř. s. nebo žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu dle § 82 a násl. s. ř. s. a pro ten který případ, jaké náležitosti je třeba uvést, resp. doplnit.

4. Žalobce v reakci na to podáním doručeným soudu dne 19. 11. 2024 výslovně uvedl, že podává „žalobu podle § 65 zák. 150/2002 Sb.“, tedy žalobu proti rozhodnutí správního orgánu. Ohledně data doručení napadeného opatření (rozhodnutí) upřesnil, že o existenci dohody ze dne 8. 8. 2022 se dozvěděl v prosinci 2023 zprostředkovaně od krajského úřadu. O text dohody požádal dne 21. 1. 2024 dle zákona č. 106/1999 Sb., a po průtazích mu byla doručena koncem června. Uvedl, že žádost o nápravu podal i u tajemníka a zastupitelstva města, ale k zrušení dohody ze dne 8. 8. 2022 nedošlo. Pokusil se i o mimosoudní řešení a město vyzval ke zrušení dohody o užívání veřejného pozemku a jeho vyklizení. Překážky na cestě však odstraněny nebyly, ani nebylo revokováno ujednání OEMM z 8. 8. 2022. Žalobce uvedl, že tak vyčerpал všechny možnosti a žádá o prominutí lhůty podání z důvodu závažného protiprávního, liknavého, komplikovaného, neobjektivního a zmatečného řízení u MěÚ. Zopakoval, že podle obsahu by měl být dokument označen jako dohoda, smlouva, povolení apod. Dokument je však zmatečný, je označen jako zápis, závěrem jednání je však dohoda o povolení skládky. Schází číslo spisu, číslo jednacích dokumentů a podpisy účastníků. Žalobce poukázal i na některé povinnosti vyplývající spoluvlastníkům z občanského zákoníku, dále na zákon o obcích, obecně závaznou vyhlášku města o místním poplatku za užívání veřejného prostranství a pravidla města pro užívání veřejného prostranství.
5. Krajský soud se musel nejprve zabývat otázkou, zda jsou splněny procesní podmínky, za nichž může ve věci jednat, a v této souvislosti se musel zabývat i povahou napadeného úkonu správního orgánu, který žalobce označil za rozhodnutí, z pohledu § 65 odst. 1 zákona s. ř. s. Soud přitom dospěl k závěru, že žaloba nemohla být projednána a musela být odmítnuta z následujících důvodů.
6. Zápis z jednání ze dne 8. 8. 2022 žalobce označil za rozhodnutí, resp. opatření, a žalobou napadl zejména jeho závěrečnou část (poslední odstavec), kterou označil za dohodu o povolení skládky.
7. Z předmětného zápisu ze dne 8. 8. 2022 vyplývá, že předmětem jednání bylo majetkové vypořádání – směna části p. p. č. XA za část st. p. č. XB, obě v kat. úz. xx. Dále je v něm uvedeno, že v současnosti není město (tj. Dvůr Králové n. Labem) výlučným vlastníkem p. p. č. XA a že zatím vstoupilo v jednání se spoluvlastníky o nabytí zbývajících vlastnických podílů. V závěru zápisu je uvedeno, že „s ohledem na uvedené skutečnosti prozatím nedojde k vyklizení a ukončení užívání části parcely č. XA v k. ú. xx vlastníkem stavební parcely č. XB v k. ú. xx“. Právě tuto část zápisu (jako „dohodu o povolení skládky“) žalobce svou žalobou napadl.
8. Ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon (§ 2 s. ř. s.).

9. Podle ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. se může ten, *kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti (dále jen „rozhodnutí“), domáhat zrušení takového rozhodnutí, popř. vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.* S ohledem na použitou legislativní zkratku nutno dovodit, že za rozhodnutí podle citovaného ustanovení lze považovat pouze takové úkony správního orgánu, jimiž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti.
10. Předmětný zápis vyhotovený dne 8. 8. 2022 však pouze popisuje situaci v daném místě a jednání účastníků případné směny pozemků (tj. města a R. Š.) p. č. XA a st. p. č. XB (resp. jejích částí) v kat. úz. xx, současně konstatuje odklad vyklizení a ukončení užívání části parcely č. XA vlastníkem st. p. č. XB. Nejedná se tak o žádné rozhodnutí, kterým by došlo k založení, změně, zrušení či závaznému určení práv nebo povinností, a už vůbec ne práv a povinností žalobce, a to ani z materiálního hlediska.
11. Podle ustanovení § 70 písm. a) s. ř. s. jsou ze soudního přezkoumání vyloučeny úkony správního orgánu, jež nejsou rozhodnutími, což znamená, že ze soudního přezkumu jsou vyloučeny ty úkony správního orgánu, kterými se nezakládají, nemění, neruší ani závazně neurčují práva nebo povinnosti, a to bez ohledu na to, zda z formálního hlediska znaky rozhodnutí obsahují.
12. Zápis ze dne 8. 8. 2022 tedy nelze považovat za rozhodnutí o právech a povinnostech žalobce, proto musel krajský soud jeho žalobu odmítnout podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) v návaznosti na ustanovení § 68 písm. e) a § 70 písm. a) s. ř. s., neboť žalobou napadený zápis, resp. jeho žalobcem výslovně uvedená část, není rozhodnutím definovaným pod legislativní zkratkou „rozhodnutí“ v ustanovení § 65 odst. 1 cit. zákona. Žaloba tedy směřovala proti úkonu správního orgánu, jenž je ze soudního přezkoumání vyloučen. Základní předpoklad pro zahájení řízení o přezkoumání správního rozhodnutí vyplývající z ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. proto nebyl v případě zápisu ze dne 8. 8. 2022 naplněn.
13. Navíc by byla žaloba proti rozhodnutí správního orgánu podána i opožděně. Dle ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s. lze totiž žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podat do dvou měsíců poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Dle odstavce 4 téhož ustanovení *zmeškání lhůty nelze prominout*. Podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. *soud žalobu odmítne, byla-li podána předčasně nebo opožděně*.
14. V projednávané věci je žaloba žalobcem datovaná dnem 16. 10. 2024, soudu došla následně (elektronicky dne 16. 10. 2024, poštou dne 18. 10. 2024). Žalobce sám v doplnění žaloby konkretizoval, že předmětný (žalobou napadený) zápis mu byl doručen (po určitých průtazích) koncem června 2024. Konec dvouměsíční lhůty pro podání žaloby ve smyslu shora uvedeného ustanovení by tak připadl na konec srpna 2024. Z uvedeného je tak zřejmé, že žaloba ze dne 16. 10. 2024 byla podána po zákonem stanovené lhůtě, a protože zmeškání lhůty nelze prominout, krajský soud by musel žalobu odmítnout i jako opožděnou dle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
15. Zcela nad rámec uvedeného lze dodat, že i kdyby žalobce označil předmětné jednání žalovaného za nezákonný zásah, ani tak by jeho žaloba nemohla být úspěšná. Dle § 82 s. ř. s. platí, že *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem,*

pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, se může žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný (podtržení bylo doplněno krajským soudem).

16. Nezákonný zásah tak zákon charakterizuje jako úkon ze strany správního orgánu, který byl zaměřen proti žalobci přímo, nebo bylo v jeho důsledku proti žalobci zasaženo, přičemž tento úkon přímo zkrátil žalobce na jeho právech. Jak vyplývá z uvedené definice, zákon klade důraz právě na onu „přímost“ dotčení žalobcových práv.
17. Jak vyplývá z již shora uvedeného, jednáním žalovaného zachyceným v zápise ze dne 8. 8. 2022 nebyly žalobci uloženy žádné povinnosti ani žádná opatření, samotný zápis žalobci nezakládá ani žádná práva. V daném případě tak nešlo o úkon, v jehož důsledku by bylo zasaženo do jeho práv a právem chráněných zájmů přímo, jak požaduje zákon.
18. I zásahová žaloby by přitom musela být podána včas. Dle ustanovení § 84 odst. 1 s. ř. s. musí být podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu, nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo. Podle odstavce 2 téhož ustanovení zmeškání lhůty nelze prominout. Citované ustanovení tak upravuje jednak objektivní dvouletou lhůtu pro podání žaloby, jejíž počátek se odvíjí od okamžiku, kdy k tvrzenému nezákonnému zásahu došlo (v tomto případě by šlo o datum 8. 8. 2022), a upravuje i subjektivní dvouměsíční lhůtu pro podání žaloby, jejíž počátek je určen okamžikem, kdy se žalobce o tomto zásahu dozvěděl (sám uvedl, že koncem června 2024). Není-li dodržena kterákoli z těchto dvou lhůt, jejichž zmeškání nemůže být prominuto, musí soud podanou žalobu vyhodnotit jako opožděnou. Jestliže tedy byla žaloba podána až v říjnu 2024, nebyla by zachována ani subjektivní lhůta, ale dokonce ani objektivní lhůta pro její podání, a žaloba by musela být také odmítnuta ve smyslu § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. jako opožděná.
19. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 21. ledna 2025

JUDr. Jan Rutsch v. r.

Za správnost vyhotovení: R. V.

předseda senátu